

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Cautio Judicialis Prælatorvm, Ecclesiasticorum & Regularium

Dript, Laurentius a

Neuhaus, [1684]

Art. 8. An, quos & quomodo SS. Canones obligent.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63260](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63260)

infectum punctum electionis acceptatum sit, quia id pro pace Germanorum, placuit Pontificibus subsequen-
tibus acceptare, illisque robur, quod alias non habebant auctoritate Apostolica superaddere. Hæc Rotalis decisio, ex qua elucet, statuta in Concilio Basiliensi approbata, nullam ex hoc obtinere auctoritatem, vel roboris firmitatem, tantumque subsistere & valere, quantum Sacris Canonibus conformia & non adversantiâ sunt.

ARTICVLVS VIII.

*An, quos, et quomodo S.S. Canon-
nes obligent?*

ANtequam ad decisionem hujus
quæstionis procedatur, prius
quid nomine sacrorum Canonum in-
telligatur inquirendum est. Et qui-
dem Prosper Fagnanus *ad cap. Canonum*
statu-

statuta X. i. de constit. post recensitas varias explicationes verbi Canonum à n. 1. usq. ad 20. tandem num. 21. caterum in quod Canonis nomine frequentius usurpantur, illæ tantum constitutiones quæ in corpore juris sunt clause ut cap. si Romano-ciliorum 19. distinct. Vnde Bulla, motus proprii, Brevia, Regule Cancellaria, decreta consistorialia & alia hujusmodi, quæ eduntur à Summis Pontificibus, sine Concilio, & sunt extra Corpus juris, non consueverunt Canones appellari. Et propterea Gregorius XIII. in constitutione, quæ incipit: cum pro munere: edita 1. die Julij 1580. sub Corpore juris Canonici complectitur tantum Decretum Gratiani, una cum Decretalibus Gregorij IX. in hac compilatione insertis. Librum sexti, Clementinas, & Extravagantes, sed & Franciscus Bortinus Doctor antiquus, relatus hic per Joan. Andr. num. 1. dicebat, post tractatū fidei positam fuisse hanc constitutionem,

tionem, qua ostendit observandas constitutiones infra scribendas: & ita intellexit verba illa, Canonum statuta pro constitutionibus clausis in Corpore juris. prout intellexit Tridentina Synodus in cap. 20. Sess. 25. de reform. cum distinxit Sacros Canones à Concilijs Generalibus & alijs constitutionibus Apostolicis. Unde etiam in confirmationibus privilegiorum, & statutorum, quæ hodie à Sede Apostolica conceduntur, in forma communi consuevit apponi, hæc clausula dummodo tamen Sacris Canonibus, Concilij Tridentini decretis, & constitutionibus Apostolicis, non sint contrarii. Canonibus id est redactis in Corpus juris.

Nomine etiam Canonum veniunt declarationes à Summo Pontifice editæ, & faciunt jus quoad omnes c. 1. de bigam. lib. 6. cap. 1. de privileg. eod. lib. d. cap. fin. Decretum autem Gratiani non venit

venit Canonum appellatione. Ita Joan.
Andr. *in cap. 2. num. 24. de rescript.* se-
quuntur *Abbas n. 9. Petrus de Anch. in*
rejeet. hujus cap. num. 48. & comuniter
Doctores. Quia generaliter aliam au-
thoritatem non habent, quam ipsa de-
creta & decretales. Et in tantum cen-
sentur Canonizatae, in quantum à Pon-
tifice decretalibus inseruntur. Ob
eandem causam nec Rubricæ decreti,
nec Paleæ Canonum nomine veniunt,
Fagn. *loc. cit. à num. 40. usq; 45.* Qui-
bus præsuppositis, ad primam quæstio-
nis partem, an scilicet Canones obli-
gent, respondetur affirmativè. Patet ex
Concilio Meldensi cap. 34. alias 10. sub Ser-
gio II. ab Episcopis Gallie Meldis inchoato
anno 845. & anno sequenti Parisiis abso-
luto, cujus decreta Sedes Apostolica
confirmavit, ut fatetur in sua præfatio-
ne Benedictus Levita, & patet ex in-
scriptione quæ habetur post præfatio-
nem

nem Concilij teste *Fagnano pag. 346*
 Eius formalia sunt. *Canonum statuta con-*
stodiantur ab omnibus. Et nemo in actio-
nibus, vel judicijs Ecclesiasticis, suo sensu
sed eorū authoritate ducatur. Ex quibus
 patet Canones omnes esse in præcepto
 ut colligitur ex verbo imperativo *con-*
stodiantur, nam quod imperatur præcipi-
tur, & quod præcipitur imperatur, c. quis
quis præceptis 14. q. 1. Et c. in his de verb.
signif. ut hic per Ægid. Bellam in secundo
notab. anchor. n. 19. Fagn. 47. & 84. unde
 Canones non obligant tantū ad pœnā
 sed etiam ad culpam. Cum hac tamen
 distinctione, quia vel aliquis primo a-
 git contra Canones ex contemptu,
 credens Ecclesiam non habere illo-
 rum condendorum potestatem, & pu-
 niatur, ut hæreticus *c. nulli fas 19. dist.*
& melius in cap. 1. 22. distinet. vel secun-
 do aliquis venit contra Canones præ-
 cipientes vel prohibentes, quia non
 curat

curat se legi subicere, & tunc est propriè contemptus & inobedientia, & peccatum mortale, talisque vocatur transgressor & punitur pœna depositionis, dummodo juxta Collector & Bellam, monitio præcesserit, *c. dudum 2. de Elect. & S. ult. 4. dist.* vel tertio quis venit contra Canones ex infirmitate, negligentia, vel alia passione, & non est transgressio vel peccatum mortale, nisi Canones ipsi aliunde obligationem gravem importent. Ita post *DD. Thomam Archid. in c. quicumq; 81. dist. Abbas hic n. 9. quos l. c. citat & sequitur Fagnanus.* His adde ex *comp. hic num. 1. quod qui Canones non habet, redarguendus est de neglectu. Qui habet & non servat, de temeritate increpandus est. c. si decreta 20. dist. Qui vero in contemptum Ecclesiæ, non servat Canones, hæreticus censendus est. c. de libellis ead. distinct.* Quorum omnium funda-

mentalis ratio est, quod Summus Pontifex, sit Vicarius Christi, totius & Universalis Ecclesiæ Pastor, omniumque indubitatus & legitimus Superior, ad eoque potestatem habeat, leges ferendi, & subditos ad eas obligandi.

Quantis proinde in periculis versentur, qui licet sciant, & sepius sufficienter præmoniti sunt, se in gravissimas SS. Canonum pœnas, excommunicationem majorem, & in illa persistendo, nec absolutionem curando, irregularitatem à solo Summo Pontifice tollendam incidisse, sine ullo scrupulo conscientię audent quotidie divina celebrare, & ad Altaria accedere, peccata peccatis, & sacrilegia sacrilegijs cumulare, prudens & conscientiosus Lector consideret. Quasi vero per ipsorum temeritatem & contemptum, & quia homines nullius conscientię, nullo sacro Canone vel lege, sed propria

pria sua voluntate ductos, sibi assistentes habent, tollatur Vicario Christi potestas per Canones se obligandi, & illi per talem vilipensionem suum vigorem omittant, etiam in locis ubi tales hactenus observari consueverunt & debuerunt, nec per contrarium consuetudinem abrogati sunt, vel abrogari potuerunt.

Ad secundam, questionis partem patet responsio ex textu & verbo *omnibus*, *custodiantur* inquit *ab omnibus* ad quæ *Fagnan. d. c. n. 55. nota* inquit *principalem Regulam hujus textus videlicet constitutiones Canonice ligare omnem creaturam. Concordat cap. si quis omnem i. q. 7. c. Romanorum 19. dist. & c. fin. inf. eod. Et quamvis glossa exponat verb. omnibus scil. subditis, tamen ut inquit Innoc. hic num. 1. hæc non est bona glossa, quia Conditore Canonum, & Vicario Creatoris, omnis creatura subiecta est. Et hoc dictum*

dictum Innocentij quotidie à Docto-
 ribus allegatur & probatur, ut per
 Abb. hic num. 2. potest ait allegari textum
 Evangelij, fiat unum Ovile & unus Pa-
 stor: neminem Christus excipit ab hoc ovile
 & à subjectione unici Pastoris. Et vide
 pulchre per Innoc. in cap. quod super
 his de voto, ubi ponit illam authorita-
 tem, quodcumq; ligaveris, & optime fa-
 cit illa autoritas ad propositum, nihil
 excipit; Quodcumq;. Et licet Hostien-
 sentiat cum glossa textum Canonis, &
 verbū omnibus ad solos subditos se ex-
 tendere, & excludi excludendos, sen-
 tiantque paganos & infideles, qui in Spi-
 ritualibus non sunt subiecti, sed tan-
 tum in temporalibus, nec possit alius
 quis quam subditis legem imponere;
 tenendum tamen est, cum Innocentio
 cap. quod super his n. 3. de voto, quem hic
 num. 64. & consequentibus citat & se-
 quitur Fagnan. Credimus (inquit Inno-
 cent.)

cent) imo scimus secundum Host. & Ioan. Andr. quod Papa, qui est Vicarius Christi, potestatem habeat, non tantum super Christianos, sed etiam super infideles. Etenim cum Christus plenam receperit potestatem, unde in psalmo: Deus Iudicium tuum Regi da: non videtur diligens Pater familias, nisi Vicario, quem in terra dimittebat, plenam potestatem super omnes dimisisset. Item Petro & successoribus ejus, dedit claves Regni caelorum, & dixit, quodcumq; ligaveris. Item alibi, pasce Oves meas. Omnes autem tam fideles quam infideles Oves, sunt Christi per creationem, licet non sint de ovili Ecclesiae, & sic per praedicta apparet, quod Papa super omnes habeat jurisdictionem & potestatem de jure, non de facto. Quare gentilis, qui non habet legem nisi naturæ, si contra illam peccet v.g. per Sodomiam, cultum Idolorum, aliaque similia crimina, non est dubium, quin à Vicario Christi, cui omnes

mnes animæ, tanquam oves commissa
 sunt, puniri possit. Sic Gregorius & In-
 nocentius mandaverunt comburi Ju-
 deorum librum *Thalmud*, continentem
 multas hæreses, jusseruntque puniri il-
 los, qui dictas hæreses sequerentur &
 docerent. Idemq; Innocentius infra
*Et licet aliquando Papa omittat pœnas ju-
 stas & debitas, omnibus prædictis inferen-
 das, est, quia vel facultatem non habet
 (scilicet de facto) vel propter pericula &
 scandala, quæ inde obveniunt, vel evenire
 timerentur; potestas tamen faciendi est
 apud eum.*

Sed his diutius immorari superva-
 caneum judico, cum præsentis propo-
 siti tantum sit, demonstrare, quanta sit
 obligatio observationis sacrorum Ca-
 nonum, apud Catholicos & fideles, &
 maximè apud personas Ecclesiasticas
 & Religiosas, quæ speciali modo in
 professione fidei, ad sacrorum Ca-
 nonum

nonum receptionem & observantiam
se obligant.

Ad tertiam quæstionis partem, pater
solutio, ex responsione, ad primam par-
tem quæstionis, ubi responsum SS. Ca-
nones obligare omnes, ad culpam eti-
am mortalem, in materia tamen singu-
lis applicabili. Quare in his SS. Cano-
nibus, & Pontificijs constitutionibus,
minimè attendi debent futilia aliquo-
rum argumenta, quibus earum vim &
obligationem eludere conantur.

Primo, quod tales SS. Canones &
Pontificiæ constitutiones, non sunt in
partibus publicatæ.

Secundo, quod non sint receptæ.

Tertio quod usus sit in contrariū, &
longitudine temporis contra eas præ-
scriptum sit. Contra enim est, quod
ex constitutionibus Pontificijs, & præ-
xi Romanæ Curix, sufficiat publicatio
facta Romæ, ad Valvas Basilicæ Prin-

cipis Apostolorum, Cancellariæ Apo-
 stolicae, in Acie Campi Floræ, ac in
 alijs locis solitis & consuetis urbis. Quæ
 publicatione de mandato Pontifici
 facta, etiamsi in singulis provincijs non
 sint publicatæ, vim obtinent & au-
 thoritatem, habenturque pro effectua-
 ris, & usu receptis, & obligant inferio-
 res ad eorum acceptationem & invio-
 latam observationem. Cum enim
 summus Pontifex, sit supra omnes leges,
 adsitque illius indubitata potestas,
 Christo Domino concessa, & obligan-
 di voluntas, publicatione Provinciali
 non tenetur, adeoque illius leges, Canones
 & constitutiones quoscumque, & ubique
 obligant, nec possunt per non usum,
 contrariam & longissimi temporis eti-
 am mille annorum consuetudinem,
 abrogari. Unde Generalis Regula est,
 quod *contra SS. Canones, decreta Conci-
 lij Tridentini & constitutiones Pontificias,*

non

non possit opponi, non usus, non receptio, præscriptio, aut immemorialis etiam contraria consuetudo. Et huc collimant clausulæ irritantes constitutionibus Pontificijs, & Bullis Apostolicis insertæ. Non obstantibus quibuscumq; consuetudinibus, etiam immemorialibus &c. quarum tanta vis est & potestas, ut enervet, evertat, destruat, quascumq; consuetudines contrarias, jam introduci cœptas, omnesque actus talibus constitutionibus adversantes. Prosper Fagnanus *de Treuga & pace, cap. treugas num. 51.* hæc in summo Pontifice tam certa judicat, ut secundum fidem negari non possint, sæpiusque decisum est *in rota apud Cataquens. decis. 204. num. 1. & 2. part. 3. decis. 197. num. 3. & 4. Decis. 213. num. 2.* Item in *una Trevirens. Abbat. S. Maxim. die 24. Januarij 1625.* quam quoad clausulas concernentes, articulo sequenti adducam. Vid. Dia-

nam, Zypæum Suarez & alios, que
 citat & sequitur Fagnanus. Et hæc pro
 refutatione insolentium, & superbo
 rum ingeniorum, SS. Canonum vim
 & obligationem enervare conantium
 paucis remonstrata sint, ut videant
 populi, & subditorum acceptatione
 consensu, vim obligandi, SS. Canonibus
 & constitutionibus Apostolicis, in
 esse. Quia vero consuetudo in sacris
 Canonibus fundata, si rationabilis sit,
 efficaciam habet tollendi obligatio-
 nem legis, hinc, pro majori hujus ma-
 teriæ dilucidatione fit.

ARTICVLVS IX.

*An consuetudo sacris Canonibus
 contraria, eorum vim & obligatio-
 nem tollat?*

Illis, qui se sentiunt sacrorum Cano-
 num authoritate constringi, nihil
 tam